

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.410/1
VAN 29 JUNI 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 11 juni 2010 door de Minister van Werk verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 november 1990 betreffende de toelage voor sociaal onderzoek en voor vorming van de werknemersvertegenwoordigers in de onderneming", heeft het volgende advies gegeven:

Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

*

* *

Enkel artikel 3 van het ontwerp noopt tot het maken van een opmerking. Het betrokken artikel verleent aan de ontworpen regeling terugwerkende kracht tot 1 juni 2010. De gemachtigde verduidelijkte in dat verband:

"Teneinde voor het jaar 2010 een blokkeringssituatie te vermijden dient het KB met terugwerkende kracht in werking te treden, met ingang van 1 juni 2010.

Op basis van artikel 6 van het KB van 20 november 1990 is de Vaste Commissie sensibilisatie en communicatie er immers mee belast uiterlijk op 1 juli van het begrotingsjaar waarvoor het project geldt, aan de minister een gemotiveerd advies te verstrekken betreffende de aanvraag".

Het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten is enkel toelaatbaar ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de goede werking van de diensten en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast.

Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in een van de opgesomde gevallen valt in te passen, kan deze worden gebillijkt.

Wat dat betreft, rijst de vraag of de terugwerkende kracht waarin artikel 3 van het ontwerp voorziet, voor alle onderdelen van de ontworpen regeling (zoals die van artikel 2) werkbaar is. Daarenboven valt te betwijfelen of de retroactiviteit voor alle aanvragers voordelig zal zijn. Overeenkomstig artikel 4 van het koninklijk besluit van

.../...

20 november 1990⁽¹⁾ dient immers de aanvraag voor de toelage uiterlijk op 1 april van het jaar waarvoor het project geldt te worden ingediend. Het bedrag van de toelagen voor de projecten waarvoor de aanvragen uiterlijk op 1 april dienden te worden ingediend, wordt voor dit jaar retroactief op basis van een ander criterium vastgesteld. Het lijkt niet bij voorbaat uit te sluiten dat aan bepaalde werknemersorganisaties op basis van het nieuwe criterium een kleinere toelage zal worden toegekend en dat de aan het ontwerp verleende terugwerkende kracht ook op dat punt problematisch is.

Rekening houdend met hetgeen voorafgaat, doen de stellers van het ontwerp er goed aan om de beoogde retroactiviteit aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

⁽¹⁾ Koninklijk besluit van 20 november 1990 betreffende de toelage voor sociaal onderzoek en voor vorming van de werknemersvertegenwoordigers in de onderneming.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. A. SOMERS, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 48.410/1
DU 29 JUIN 2010

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre de l'Emploi, le 11 juin 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 20 novembre 1990 relatif à la subvention destinée à la recherche sociale et à la formation des représentants des travailleurs dans l'entreprise", a donné l'avis suivant:

Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

*

* *

Seul l'article 3 du projet appelle une observation. L'article concerné fait rétroagir le texte en projet au 1er juin 2010. À cet égard, le délégué a précisé ce qui suit :

"Teneinde voor het jaar 2010 een blokkeringssituatie te vermijden dient het KB met terugwerkende kracht in werking te treden, met ingang van 1 juni 2010.

Op basis van artikel 6 van het KB van 20 november 1990 is de Vaste Commissie sensibilisatie en communicatie er immers mee belast uiterlijk op 1 juli van het begrotingsjaar waarvoor het project geldt, aan de minister een gemotiveerd advies te verstrekken betreffende de aanvraag".

Conférer un effet rétroactif aux arrêtés n'est admissible que lorsque la rétroactivité a une base légale, lorsqu'elle concerne une règle qui accorde des avantages, dans le respect du principe d'égalité, ou dans la mesure où elle s'impose pour assurer le bon fonctionnement des services et ne porte pas atteinte, en principe, à des situations acquises.

La rétroactivité de l'arrêté en projet ne peut se justifier que si elle peut s'inscrire dans l'une des hypothèses énumérées.

.../...

Sur ce point, la question se pose de savoir si la rétroactivité prévue par l'article 3 du projet convient à toutes les parties du régime en projet (comme l'article 2). En outre, on peut se demander si la rétroactivité sera avantageuse pour tous les demandeurs. Conformément à l'article 4 de l'arrêté royal du 20 novembre 1990 ⁽²⁾, la demande de subvention doit en effet être introduite au plus tard le 1er avril de l'année pour laquelle le projet s'applique. Le montant des subventions pour les projets dont les demandes devaient être introduites au plus tard le 1er avril, est déterminé cette année de manière rétroactive sur la base d'un autre critère. *A priori*, il n'est pas à exclure que certaines organisations de travailleurs recevront, sur la base de ce nouveau critère, une subvention moins élevée et que sur ce point aussi, l'effet rétroactif conféré au projet est problématique.

Compte tenu de ce qui précède, les auteurs du projet gagneraient à réexaminer la rétroactivité envisagée.

⁽²⁾ Arrêté royal du 20 novembre 1990 relatif à la subvention destinée à la recherche sociale et à la formation des représentants des travailleurs dans l'entreprise.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. RIGAUX,	assesseur de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme A. SOMERS, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME